

Avaluació de programes i polítiques públiques

2015/2016

Codi: 100443

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Enric Romero González

Correu electrònic: Enric.Romero@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No es contemplen.

Objectius

Avaluació de programes i polítiques públiques en la titulació:

Es tracta d'una assignatura de quart curs, obligatòria que desenvolupa el procés d'avaluació des d'una perspectiva disciplinar i professional que arrela en l'avaluació de programes, sense oblidar les seves connexions amb el disseny i seguiment dels mateixos.

1. Reflexionar en torn als conceptes relacionats amb el procés d'avaluació plans i programes de formació i/o intervenció social.
2. Dissenyar, desenvolupar i avaluar plans, programes, projectes i activitats per a intervenir en contextos d'intervenció/prevenició, específicament a l'àmbit criminològic.
3. Analitzar models d'avaluació de programes aplicats a diferents situacions.
4. Dissenyar processos d'avaluació diferencial (des de l'avaluació diagnòstica -inicial fins l'avaluació d'impacte).
5. Redactar informes i expressar-se oralment amb rigor tècnic i capacitat comunicativa.

Competències

- Avaluar els resultats d'un programa de prevenció o intervenció amb referència a la delinqüència.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Dissenyar un programa de prevenció de la criminalitat.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar un programa de prevenció orientat als agents de control.
2. Demostrar que coneix els mitjans i procediments científics orientats a la prevenció del delictes.
3. Fer una anàlisi de resultats d'un programa de prevenció de la delinqüència.

4. Gestionar adequadament un equip de prevenció o seguretat
5. Redactar un programa de prevenció de la delinqüència.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
8. Transmetre oralment les idees a una audiència.
9. Treballar de manera autònoma.
10. Treballar en equip i en xarxa.
11. Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.

Continguts

Avaluació de programes i polítiques públiques

- Conceptualització de l'Avaluació de Programes i Polítiques públiques.
- Dimensions de l'Avaluació Programes i Polítiques públiques.
- Objectes i finalitats avaluatives.
- Disseny d'avaluació diferencial programes (avaluació de necessitats fins avaluació d'impacte).
- Referents, criteris i indicadors.
- Estratègies, metodologies, tècniques i instruments d'avaluació.
- Avaluació de l'eficàcia, l'eficiència i l'efectivitat d'un programa.
- Temporització i finalitats de l'avaluació.
- Models d'avaluació de programes.
- Metaavaluació. Problemàtiques freqüents a l'Avaluació de Programes i Polítiques públiques.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumne. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, l'estudiant haurà de ser actiu i autònom en tot el procés, essent missió del docent ajudar-lo en aquesta tasca. En aquest sentit, el professorat, 1) donarà suport a l'estudiantat en tot moment aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge, 2) vetllarà per l'aprenentatge autònom de l'estudiantat proposant-li diferents activitats d'ensenyament aprenentatge (individuals i grupals, teòriques i pràctiques) sota el principi de multivarietat metodològica.

Sota aquest plantejament, l'assignatura s'estructura, en el seu disseny i desenvolupament, en el tipus d'activitats d'ensenyament aprenentatge que detallem i concretem tot seguit:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultat: Aprenta
Presencial en gran grup	30	<p>Permeten la presentació dels continguts alhora que participar activament en llur desenvolupament.</p> <p>Malgrat ser una tipologia d'activitat on el protagonisme pot recaure excessivament en la figura docent, cal fomentar la participació activa de l'alumnat, especialment compartint elsaprenentatges que s'han assolit o que s'estan assolint.</p> <p>En aquest moment, per exemple, es quan es presenten les activitats <i>pràctiques, normalment en forma de casos o Aprentatge Basat en Problemes</i>, que formaran part de l'assignatura i que es realitzaran individualment o grupalment</p>	E21.02, E22.0 E28.02, T05.01

Permeten treballar en grups mitjans (25 persones aprox.) per tal de reforçar el treball individual i de grup petit (3-5 persones aprox.).

E21.02, E22.0
E28.02, T01.00
T02.00, T03.00

És alhora l'espai adequat per al debat i per personalitzar amb un treball que s'ha de semblar el més possible al que l'alumnat farà professionalment: l'anàlisi d'una realitat i el disseny d'un programa de prevenció, aprofitant els aspectes teòrics que s'hagin anat incorporant. Els seminaris s'estructuraran al voltant del treball grupal.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup: teoria i anàlisi de casos (individual amb discussió grupal).	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11
Seminaris: disseny d'un programa de prevenció (grupal).	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Elaboració en grup i lliurament en plataforma virtual d'un programa de prevenció grupal dissenyat per l'alumnat	43	1,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Lectura dels dossiers-unitats didàctiques de l'assignatura i propis; recull dels casos treballats; elaboració del portafoli individual.	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11

Avaluació

Considerem que hi ha tres moments clau en l'avaluació de l'assignatura: avaluació inicial, avaluació continuada i avaluació final.

- L'avaluació *inicial* ens ha de permetre conèixer el nivell d'entrada dels estudiants pel què fa a coneixements sobre l'assignatura i experiències que tenen en treball grupal, autònom, etc., a fi de poder adaptar el programa a les seves característiques.
- L'avaluació *continuada* ens ha de permetre verificar el nivell d'assoliment dels aprenentatges per tal de poder atendre la diversitat i la particularitat de l'alumnat alhora que prendre decisions sobre el ritme de desenvolupament del programa.
- L'avaluació *final* és la que ens ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense desconsiderar les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

A partir d'aquests principis bàsics, l'estudiant haurà de lliurar dos tipus d'evidències: proves pràctiques de caràcter grupal (**disseny d'un programa**) i **portafoli individual**, amb aportació d'evidències analitzades més enllà del treball presencial, especialment pel que fa a l'ampliació dels casos o problemes plantejats a l'aula, i sempre amb lligam amb la teoria treballada. Aquest **portafoli serà revisat, per a la seva qualificació, en dos moments al llarg de l'assignatura (aproximadament a la meitat i al final d'aquesta)**. Cal tenir en compte,

però, que sempre hi haurà revisions per part del docent a iniciativa de l'alumna/e, dins del context de l'avaluació contínua o formativa.

El **disseny grupal d'un programa** té una finalitat formativa des del punt de vista de l'avaluació, ja que podrà ser revisat pel grup en funció de la tasca lliurada. Aquesta revisió es farà en els **seminaris** que es consideren presentant els resultats del treball grupal, a més, a la resta de companys i companyes. La puntuació d'aquest programa dissenyat tindrà lloc després del seu **lliurament per escrit i de l'exposició oral de defensa** que tindrà lloc a continuació. Aquesta defensa tindrà el caràcter d'**avaluació sumativa** per a aquesta part grupal.

Les evidències del portafoli, separades en cadascun dels blocs de continguts considerats, tenen una finalitat autodiagnòstica, formativa i sumativa i, en aquest darrer cas, han de ser una síntesi individual de la realització, discussió i reflexió del treball. Pel seu caràcter, la **recuperació** implicarà la correcció dels elements d'aprenentatge no assolits, o bé la incorporació de noves evidències per part de l'alumna/e que demostrin l'assoliment de les competències demandades. **Si al llarg del semestre no s'han superat i/o corregit les parts defectuoses, no es podrà lliurar un portafoli al final, de manera exclusivament sumativa i separada del treball continuat de l'assignatura, i, per tant, aquesta restarà suspesa. El mateix s'ha de dir en relació amb el disseny grupal d'un programa: l'avaluació de l'assignatura dóna molt de pes a les evidències formatives.**

Tant el portafoli individual com el disseny d'un programa grupal seran corregits mitjançant rúbrica, que es farà pública per a l'alumnat a les primeres sessions de l'assignatura.

La realització de tots els treballs és *conditio sine qua non* per superar l'assignatura. En cas que quedin alguns **parts de treballs pendents** es podran realitzar i/o lliurar en la data concreta finalitzar l'assignatura, sempre i quan parlem d'acabar realitzacions ja treballades formativament.

Cada situació individual que no s'ajusti al que està escrit haurà de comunicar-se al professor de l'assignatura per tal d'habilitar les avaluacions pertinents sense perdre de vista la filosofia d'avaluació considerada: es tracta de treballar de manera contínua, acumulant coneixements i aprenent dels problemes i errors propis, més que no pas de superar l'assignatura amb proves puntuals.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral del programa dissenyat (nota individualitzada).	10 %	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Seguiment del portafoli (avaluació individual)	60 %	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11
Seguiment del programa dissenyat per l'alumnat; correcció del programa final (informe escrit i presentació); activitat grupal	30 %	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA (BÀSICA, la marcada amb negreta; al llarg del desenvolupament de l'assignatura s'informarà de manera més concreta del grau de coneixement d'aquesta, tenint en compte que l'avaluació es basa en el desenvolupament d'un portafoli i que, per tant, cada alumna/e haurà de conèixer-ne uns mínims que s'indicaran, però haurà d'aprofundir-hi en la mesura dels seus interessos per confeir el seu portafoli, sempre d'acord amb la tutorització del docent; pel que fa a la bibliografia complementària, la seva lectura dependrà de l'orientació i els interessos de cada alumna/e, de manera que no és "per tothom" sinó "per a cadascú/na"; la seva elecció i tractament també es consensuarà, de manera individual, amb el docent):

ABDALA, E. (2004) *Manual para la evaluación de impacto en programas de formación para jóvenes*. Montevideo: OIT.

AGENCIA ESTATAL DE EVALUACIÓN DE LA CALIDAD (2010) *Fundamentos de evaluación de políticas públicas*. Madrid: Ministerio de Política Territorial y Administración Pública (es pot trobar a http://www.aeval.es/comun/pdf/evaluaciones/Fundamentos_de_evaluacion.pdf).

ÁLVAREZ ROJO, V.. (2002) (Coord.) *Diseño y evaluación de programas*, Madrid: Eos Universitaria,

BANCO MUNDIAL (2004) *Seguimiento y evaluación: instrumentos, métodos y enfoques*. Washington: Banco Mundial.

COMAS, D. (2008). *Manual de evaluación para políticas, planes, programas y actividades de juventud*. Madrid: Observatorio de la Juventud en España. Servicio de Documentación y Estudios.

DENTE, B. i SUBIRATS, J. (2014). *Decisiones públicas : análisis y estudio de los procesos de decisión en políticas públicas*. Barcelona: Ariel.

FERNANDEZ-BALLESTEROS, R. (1995) *Evaluación de programas. Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud*, Madrid: Síntesis.

KLENOWSKI, V. (2005). *Desarrollo de portafolios para el aprendizaje y la evaluación*. Madrid: Narcea.

NAVIO, A. (2007) Análisis y detección de necesidades, en TEJADA, J. Y GIMÉNEZ, V. (Coord.) *Formación de formadores. Escenario aula*, Madrid: Thomson, 69-151

NIRENBERG, O. ; BRAWERMAN, J. Y RUIZ, V. (2000) *Evaluar para la transformación. Innovaciones en la evaluación de programas y proyectos sociales*, Buenos Aires: Paidós

OSUNA, J.L., y MÁRQUEZ, C. (Drs.) (2002). *Guía para la evaluación de políticas públicas*. Sevilla: Instituto de Desarrollo Económico (es pot trobar a <http://siare.clad.org/siare/innotend/evaluacion/manualeval.pdf>).

REBOLLOSO, E.; FERNÁNDEZ-RAMÍREZ, B. i CANTÓN, P. (2008). *Evaluación de programas en intervención social*. Madrid: Síntesis.

SHAW, I.; GREENE, J. and MARK, M. (2006). *Handbook of Evaluation. Policies, Programs and Practices*. London: Sage.

TEJADA, J. (2007) *Evaluación de programas*, en TEJADA, J. Y GIMÉNEZ, V. (Coord.) *Formación de formadores. Escenario institucional*, Madrid: Thomson, pp. 391-465

TEJADA, J. Y FERRÁNDEZ, E. (2007) La evaluación de impacto de la formación como estrategia de mejora en las organizaciones, *Revista electrónica de Investigación Educativa*, 9,(2)

VIÑAS, V. y OCAMPO, A. (2006), *Conceptos clave de seguimiento y evaluación de programas y proyectos*. Breve Guía. Lima: PREVAL - FIDA

BIBLIOGRAFIA ESPECIFICA

Es presentarà amb el desenvolupament del programa de la matèria, i sempre d'acord amb els interessos de l'alumnat cara a la superació de les competències de l'assignatura.